

РЕШЕНИЕ

№ 315

гр. Плевен, 26.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, II ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на пети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВЕСЕЛА ЛЮБ. САХАТЧИЕВА

Членове: РЕНИ М. СПАРТАНСКА
КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ

при участието на секретаря Й. СТ. К.
като разгледа докладваното от КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ Въззивно гражданско дело № 20234400500392 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и следващите от ГПК.

С Решение № 28 от 24.03.2023 г., постановено по гр. дело № 647/2021 г. по описа на Никополски районен съд, съдът е осъдил на основание чл.405 ал.1 от КЗ ЗД“ ДаллБогг: Живот и здраве“ АД - гр.София, ЕИК *** да заплати на Е. Г. Г. – И., с ЕГН *****, от гр. Г. сумата от 17 733.18 лв., представляваща неизплатено застрахователно обезщетение по Договор за застраховка "Трайни и горски насаждения", обективизирана в Застрахователна полица № 0300003326 от 29.08.2020 г., със срок на застрахователно покритие от 29.08.2020 г. до 28.08.2021 г., с предмет на насажденията са трайни насаждения – орехови фиданки, находящи се в землището на гр. Г., местността „***“, в резултат на реализирано през м. април 2021 г. застрахователно събитие, изразяващо се в погиване на 223 бр. орехови дръвчета, вследствие на измръзване (осланяване), ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 02.09.2021 г. до окончателното изплащане на задължението.

Осъдил е на основание чл.78 ал.1 от ГПК ЗД“ ДаллБогг: Живот и здраве“ АД - гр. София, ЕИК *** да заплати на Е. Г. Г. – И., с ЕГН *****, от гр. Г. сумата от 2310.00 лв., представляваща сторени по делото съдебно–деловодни разноски.

Срещу така постановеното решение на Районен съд – гр. Никопол е депозирана въззивна жалба от ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД - гр. София чрез пълномощника – адв. В. П. от САК, в която се изразява становище, че обжалваното решение е неправилно и необосновано, постановено при съществени процесуални нарушения.

На първо място, въззивникът счита, че предявеният иск е неоснователен, поради липса на застрахователно покритие, тъй като от Общите условия на сключения договор, Раздел III “Покрити рискове“, т.5.2.3 и т.5.2.4 е видно, че като отделни рискове са изброени „ослабяване“ и „измръзване“, а съдът неправилно ги е възприел като синоними. Видно от представената като писмено доказателство справка от НИМХ - филиал, е видно че на 6, 9 и 10 април 2021 г. в района на с. Г., са регистрирани слани, в исковата молба, самата ищцата сочи този факт и твърди, че ореховите фиданки са погинали, поради ослабяване, както и това се установява от представеното по делото заключение, по което категорично е заявено от вещите лица, че ослабяването е причина за погиване на част от орехови фиданки.

Съгласно Раздел V, т.19 от Общите условия „Отговорността на застрахователя по риска „Ослабяване“ започва да тече за всяка календарна година, в срока на застраховката, считано от 00.00 часа на 20-ти април и се прекратява в 24.00 часа на 1-ви октомври“, като за щети, настъпили преди този период застрахователят не дължи застрахователно обезщетение, поради липса на застрахователно покритие.

На следващо място, въззивникът твърди, че не спазена процедурата по уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, тъй като Е. Г. Г. - И., в качеството си на застрахован, е уведомила застрахователя за погиване на орехови фиданки, поради ослабяване на 20.05.2021 г., а съгласно Раздел VIII т.36.6 от Общите условия, писменото уведомяване се дължи в петдневен срок от настъпване на събитието или от неговото узнаване. Е. И. не сочи кога е узнала за ослабяването на насажденията и не

ангажира никакви доказателства за установяване на този факт, а от мотивите на първоинстанционното решение не е ясно поради измръзване или поради осланяване, съдът приема, че са погинали част от застрахованите насаждения и ако е приел, че е поради измръзване, е следвало да отчете, че съгласно Раздел VIII т.36.6.1 от Общите условия, срокът за уведомяване е не по-късно от 1-ви май.

Въззивникът навежда доводи и за неспазена процедура по установяване на застрахователното събитие и оценка на щетите, тъй като по делото е установено, че застрахованата Е. Г. Г. - И. не е подписала протокола за оглед, като същият е подписан само от свидетелката Т. Константинова – представите на застрахователя и вещото лице Станимир Мирчев и е приет като писмено доказателство по делото.

Е. И. в качеството си на застрахован, не е спазила регламента по уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, по установяване на щетите и тяхната оценка и две години по-късно, чрез пълно и главно доказване, същата не е установила, че насажденията, обект на застрахователна закрила са погинали от измръзване.

На следващо място, въззивникът счита, че първоинстанционният съд не е формулирал правния си извод за основателността на иска и неговия размер, в резултат на логическа зависимост и обвързаност на всички събрани в хода на процеса доказателства и е допуснал съществено процесуално нарушение на 235, ал.2 вр. с чл.12 ГПК на чл. 236, ал.2 ГПК, рефлектирало в решаващия извод на съда относно приложението на материално-правната норма на чл.405, ал.1 КЗ и постановяването на неправилен и необоснован съдебен акт.

Моли Окръжния съд да отмени първоинстанционното решение и да постанови друго, с което да отхвърли иска, като неоснователен, като при уважаване на въззивната жалба, да измените решението и в частта за разноските. Претендира направените разноски пред настоящата инстанция за адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.263 от ГПК е постъпил писмен отговор от въззиваемата Е. Г. Г. – И. чрез процесуалния ѝ представител – адв. Т. М. от Адвокатска колегия – гр. Плевен, в който се изразява становище, че първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно, постановено при спазване на материалния и процесуалния закон.

Въззиваемата счита за изцяло неоснователно твърдението на въззивника за липса на застрахователно покритие, тъй като, макар и съда да е дал осласяването в скоби, общите изводи въз основа на събраните по делото доказателства на съда са, че ореховите насаждения са погинали от осласяване, а не от измръзване. В хода на съдебното разглеждане на спора по безспорен начин е установено и съда правилно е приел, че именно осласяване е довело до погиване на ореховите фиданки.

На следващо място въззиваемата счита, че изцяло некоректно е твърдението, че не е спазила процедурата по уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, както и че не е положила грижата на добър стопанин да провери дали в периода от 6-ти до 20-ти април има поражения по фиданките. Безспорно е установено по делото, че Е. Г. Г. - И. от деня на узнаването се е обърнала към застрахователното дружество, както и безспорно е установено, че пораженията по фиданките, вследствие от осласяването не настъпват веднага, а е необходимо време.

Въззиваемата счита за изцяло неоснователно и твърдението на въззивника, че не е спазена процедурата по установяване на застрахователното събитие и оценка на щети. Твърди, че Констативният протокол от 29.05.2021 г. не е изготвен по надлежен ред, поради некомпетентност на изпратеният от застрахователното дружество експерт, като в същия са допуснати сериозни нарушения.

Въззиваемата моли Окръжния съд, да постановите съдебен акт, с който да оставите въззивната жалба без уважение като изцяло неоснователна и да потвърди първоинстанционното решение, като правилно и законосъобразно, постановено при спазване на материалния и процесуалния закон. Претендира направените разноси за въззивната инстанция.

В съдебно заседание, проведено на 05.07.2023 г. въззивникът ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД - гр. София, редовно призован, не изпраща представител. В депозирана молба от 05.07.2023 г. по делото процесуалният представител на въззивника – адв. В. П. от САК поддържа въззивната жалба, като моли съда, да постанови решение, с което да уважи същата по изложените в нея съображения. Претендира направените по делото разноси, съгласно приложен списък по чл.80 от ГПК. Прави възражение за прекомерност на претендираните от насрещната страна разноси за

адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание, проведено на 05.07.2023 г. въззиваемата Е. Г. Г. – И. не се явява. Представлява се от процесуалния ѝ представител – адв. Т. М. от ПлАК, която моли съда, да остави въззивната жалба без уважение, като неоснователна и некореспондираща със събраните по делото доказателства и да потвърди първоинстанционното решение. Претендира направените разноски за настоящата инстанция, съгласно представен списък по чл.80 от ГПК.

Окръжният съд, като прецени доводите, изложени в жалбата и доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от активно легитимирана страна, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно нормата на чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното първоинстанционно решение е валидно, тъй като не е постановено в нарушение на правни норми, които регламентират условията за валидност на решенията – постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определеното съдържание.

Предметът на настоящето производство обхваща решението изцяло.

Въззивната инстанция приема, че решението в обжалваната част е допустимо, тъй като са били налице положителните предпоставки и са липсвали отрицателните за предявяване на исковата молба, а съдът се е произнесъл именно по исковата молба с която е бил сезиран, поради което няма произнасяне в повече от поисканото.

По отношение на възприетата от районния съд фактическа обстановка следва да се посочи, че въззивният съд е обвързан от онези фактически изводи, за които във въззивната жалба и отговора към нея липсват оплаквания, т. е. настоящата инстанция не може да приеме за установена различна фактическа обстановка без нарочни възражения в този смисъл от страна на жалбоподателя и/или въззиваемата страна.

В същност в жалбата няма твърдения за неправилно изяснени факти, а основните оплаквания са за тяхното правно тълкуване. Окръжният съд споделя изцяло възприетата от РС-Никопол фактическа обстановка, която накратко е следната:

Страните са били обвързани от валидно възникнало облигационно отношение по силата на Застрахователна полица № ***, със срок на застрахователно покритие от 29.08.2020 г. до 28.08.2021 г. Предмет на насажденията са трайни 2 насаждения – орехови фиданки, находящи се в землището на гр.Г., местността ***. Общата засадена площ е 50.30дка, като е определена обща застрахователна сума 39800.38 лв. Не се спори, че застрахователната премия е била заплатена на датата на сключване на полицата – 26.08.2020г.

Установено е от представените уведомления за щета, че застрахованият е уведомил застрахователя за настъпилото събитие „Осланяване“ на 20.05.2021г. По така регистрираната щета застрахователят е отказал да изплати застрахователно обезщетение.

Видно от писмо от НИМХ – филиал Плевен, че на 06, 09 и 10 април 2021г. в района на гр.Г. е регистрирана слана. Минималните температури са били отрицателни, като в първата десетдневка на м. април температурите в област Плевен са с около 2.5 градуса под месечната норма.

От заключението на допуснатите Съдебна агротехническа експертиза и тройна съдебно агротехническа експертиза, които се приемат, като верни и обективни се изясняват следните факти: Ищцата е закупила и засадила 500 бр. орехови фиданки. Били са закупени от лицензиран търговец и сортовете са традиционни, устойчиви на осланяване и измръзване. От техническа гледна точка парцелите, в които са били насадени фиданките били подходящи за отглеждане на орехови насаждения, с равен терен, изложени на пряка слънчева светлина. Фиданките били засадени пролетта, което подходящ момент за засаждане. Според вещите лица земеделските парцели се отглеждат добре за дръвчетата се полагат грижи като добър стопанин, почвата е обработена, добре почистена. Вещите лица отговарят, че е възможно дръвчетата да погинат в следствие на изсъхване, т.е. липса на напояване. Но според тях от показанията на свидетелите през периодите на засушаване фиданките са били поливани. Кореновата система на повечето от

повредени фиданки е здрава и е дала нови литорасли и издънки на фиданките, което означавало, че влажността е била достатъчна за изхранване на кореновата система. Вещите лица твърдят, че е възможно ореховите фиданки да са погинали от осланияване или измръзване. От направената справка от вещите лица в НИМХ филиал Плевен е станало ясно, че към месец април 2021г. по данни на метеорологичната станция в гр. Г. имало 5 дни от месеца с температури под нула градуса около минус два градуса и през три дни са били регистрирани слани, без снеговалеж. Тъй като метеорологичната станция в гр. Г. се намирала в градска среда било възможно извън града температурите да са били с 1-2 градуса по ниски. Според вещите лица в резултат на тези данни е възможно късно пролетно измръзване на фиданките (осланияване), когато температурата на въздуха е била под нулата в края на нощта, преди изгрев слънце, а средната температура се задържа около нула градуса. В резултат на което сланата се отлагала като ледени кристалчета върху повърхността на ореховите фиданки. В един от земеделските парцели е констатирано почти напълно погиване на ореховите фиданки, а в другите е налице частично. Липсващите погинали фиданки били 223 бр. или това е 44.60 % от общо засадените 500 бр. Размерът на обезщетението на база обща застрахователна сума от 39 790.80 лв. е 17 733.18 лв. или 44.60% нанесена щета. Пазарната стойност на погиналите орехови фиданки е в размер на 2787.50 лв.

При така установените факти се налагат следните правни изводи:

Според разпоредбата на чл. 405 от КЗ, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок.

Първия спорен по делото въпрос е има ли действие полицата /застрахователния договор/ по отношение застрахователно събитие „осланияване“, предвид основното възражение в отговора на ИМ, че съгласно Общите условия същото покрива периода от 00.00ч. на 20.04 и се прекратява в 24.00ч. на 1-ви октомври, т.е. към дати 06, 09 и 10 април няма действие.

Съдът счита това възражение за неоснователно.

Съгласно чл.20а от ЗЗД договорът има силата на закон за страните, а чл.20 от ЗЗД постановява, че при тълкуване на договора следва да се търси действителната обща воля на страните, като отделните уговорки трябва да се

тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора обичаите в практиката и добросъвестността.

В този смисъл в Раздел V т.7 от Общите условия е посочено, че застраховката се сключва в периода от 15.04. до 15.10, а т.10 сочи, че същата е за срок от една година, освен ако не е уговорено друго.

В конкретния случай страните са приели, че срокът на застраховката е една година и тече за периода от 29.08.2020 г. до 28.08.2021г.

Поставяйки изискване в Общите условия само по отношение на риска „ослабяване“ срокът да е от 20 април до 01 октомври е налице противоречие с общия срок на действие на целия договор. В този случай излиза, че застрахователят би отговарял за този риск само за времето от 20.04.2021г. до 28.08.2021г. Очевидно не това е волята на страните и целта на закона, при сключване на договор за застраховка на имущество, покриващо този риск - да се фиксира минимален период, с още по-малък процент на вероятност за осъществяване на риска, предвид пролетно-летния период на действие.

Съдът счита, че покритието на риска „ослабяване“ следва да е с действие периода на цялата полица. Въведеното в раздел V т.19 от Общите условия времево ограничение на действието на договора по отношение на покрития риск „ослабяване“ е в противоречие със закона и добрите нрави.

С разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от КЗ е въведено понятието "ползвател" на застрахователна услуга, като в същото освен физическите лица са включени и юридическите такива. По този начин е разширено понятието "ползвател на услуга" по смисъла на ЗПП, който ползвател е и потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ЗЗП. С оглед на това следва, че в случаите по КЗ ползвателите на застрахователна услуга се считат потребители, независимо от това, че част от тях са юридически, а не физически лица. Поради това при спорове, отнасящи се до застрахователни правоотношения юридическите лица, които са ползватели на застрахователна услуга, следва да се ползват със същата закрила, както и с физическите лица, включително и с възможността да се позовават на неравноправност на определени клаузи от застрахователния договор. По силата на чл. 143 от ЗЗП, неравноправна клауза е всяка уговорка в договор, сключен с потребител в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между

правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като последвалото изброяване е само примерно. В конкретния случай, освен че е въведено едностранно от застрахователя, ограничението по раздел V т.19 от Общите условия води и до значително неравновесие в отношенията между страните, доколкото застрахователят се освобождава от отговорност спрямо застрахования за по-голямата част от срока на действие на договора, без това освобождаване да е поставено в зависимост от конкретно неправомерно поведение на застрахования или да е съобразено със заплатената премия. С оглед на това, освобождаването се извършва въз основа на факт, който не представлява неизпълнение на задълженията на насрещната страна по застрахователния договор, нито поставя застрахователя в обективна невъзможност да изпълни задължението си за заплащане на застрахователното обезщетение. С оглед на това, клаузата на раздел V т.19 от Общите условия покрива изискванията на [чл. 143 от ЗЗП](#) и следва да се счита за недействителна, поради което и не следва да се прилага в отношенията между страните.

Поради това и съдът счита, че въз основа на изложеното и с оглед данните от НИМХ и заключението на тройната съдебно-агрономическа експертиза, към момента на настъпване на застрахователното събитие "осланияване", покрит риск съгласно застраховката - 06.04.2021г., 09.04.2021 и 10.04.2021г., страните за били обвързани от валидно застрахователно правоотношение, като срокът на застрахователното покритие не е изтекъл. При тези факти застрахователят е бил длъжен да плати на ищеца застрахователно обезщетение в уговорения срок.

На второ място неоснователно е и възражението за неспазена процедура по уведомяване за настъпилото застрахователно събитие. Видно е, че застрахователят е уведомен на 20.05.2021г. Съгласно раздел VIII т.36.6 от ОУ застрахованият е длъжен да уведоми зца настъпване на застрахователното събитие в петдневен срок от настъпването или от датата на неговото узнаване. Следва да се има предвид, че в случая застрахователното събитие „осланияване“ дори и да е настъпило на цитираните в писмото от НИМХ дати, то узнаването за него от страна на ищцата може да е станало много по-късно. Също така дори и да е имало слани в района на насажденията, то последиците от тяхното въздействие върху трайните насаждения се проявяват значително по-късно във времето, в който аспект е и заключението на вещите лица по

експертизата. Без да са настъпили вредните последици върху застрахованото имущество, няма как застрахованият да е длъжен да уведомява застрахователя.

Узнаването като субективен факт се заявява от самия застрахован. Ако твърди, че същият е знаел по-рано за настъпилите щети по застрахованото имущество, то въззивното дружество е следвало да го докаже.

На трето място, това, че застрахованата не е подписала протокола за оглед извършен от изпратен от него експерт по никакъв начин не опорочава процедурата по установяване на застрахователното събитие. В същност тази и предходната теза са в пълно противоречие. След като застрахователното събитие е „осланиане“ и се твърди, че въззиваемата не е уведомила дружеството в срок за неговото настъпване, то няма как същото да бъде установено с оглед, проведен повече от един месец след настъпването му.

Огледът и оценката съгласно раздел IX т.40 се извършва на увредените трайни насаждения /не на застрахователното събитие/, а протоколът по т.41 се подписва от всички членове на Комисията и един екземпляр се предоставя на застрахования. Няма изискване протоколът да се подписва от застрахования, така че няма как той да попречи за установяване и оценка на щетите.

Досежно размера на застрахователното обезщетение в случая съдът намира за относима разпоредбата на т. 47.1 от ОУ. Растенията са в период на отглеждане до встъпване в плододаване и обезщетение е равно на броя на загиналите растения от застрахователното събитие, приравнени в плътни декари според нормите на засаждане, умножени по застрахователната сума на декар, като се определя за всеки блок /масив/. Според заключението на вещите лица в първи масив са загинали 91.07%. При застрахователна сума от 4431.06лв. – дължими са 4035.37лв. Във втори масив са загинали 38.74% при застрахователна сума от 35369.32лв. – обезщетение от 13792.07лв. или общо дължими са 17737.44лв.

Съдът е присъдил предвид приетото изменение на иска обезщетение от 17733.18лв., което е в рамките на дължимото и не е завишено.

По горните съображения претенцията се явява основателна и доказана и следва да бъде уважена в пълния претендиран размер.

Предвид изложеното Окръжният съд приема, че обжалваното Решение на Никополски районен съд, е валидно, допустимо и обосновано на

доказателствата по делото в съответствие с разпоредбите на Закона, липсват основания за неговото изменение или отмяна и поради това следва да бъде потвърдено. С оглед подробността на изложените към първоинстанционното решение мотиви въззивната инстанция препраща и към тях на основание чл.272 от ГПК.

При този изход на процеса следва на осн. чл.78 ал.1 от ГПК ЗД“ ДаллБогг: Живот и здраве“ АД следва да бъде осъдено да заплати на Е. Г. Г. – И., сумата от 900лв. разноски за настоящата инстанция. Възражението за прекомерност по чл.78 ал.5 от ГПК е неоснователно, тъй като договореното възнаграждение е по-ниско от предвидения в чл.7 ал.2 т.3 от Наредба №1 минимален размер при този материален интерес.

С оглед всичко гореизложено, Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 28 от 24.03.2023 г., постановено по гр.дело №647/2021г. по описа на Никополски районен съд, като **ЗАКОНОСЪОБРАЗНО**.

ОСЪЖДА на осн. чл.78 ал.1 от ГПК ЗД“ ДаллБогг: Живот и здраве“ АД - гр. София, ЕИК *** да заплати на Е. Г. Г. – И., с ЕГН *****, от гр. Г. сумата от 900лв. разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на касационно обжалване на осн. чл. 280, ал.3, т. 1 /търговски спор/ от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____